



Sygn. akt II UK 179/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 stycznia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Kuźniar (przewodniczący)

SSN Zbigniew Myszka (sprawozdawca)

SSN Maciej Pacuda

w sprawie z wniosku Z. T.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddziałowi w W.
o rentę z tytułu niezdolności do pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 16 stycznia 2020 r.,
skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 13 lutego 2018 r., sygn. akt III AUa (...),

**uchyla zaskarżony wyrok w części dotyczącej daty
początkowej prawa do renty i sprawę w tym zakresie przekazuje
Sądowi Apelacyjnemu w (...) do ponownego rozpoznania i
orzeczenia o kosztach postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...) III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
wyrokiem z dnia 13 lutego 2018 r., po rozpoznaniu apelacji ubezpieczonego Z. T.
od wyroku Sądu Okręgowego w W. z dnia 27 stycznia 2016 r. zmienił zaskarżony

wyrok oraz poprzedzającą go decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddziału w W. z dnia 16 czerwca 2015 r. ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od 1 czerwca 2014 r. do 31 maja 2019 r., nie stwierdzając odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

W sprawie tej ustalono, że ubezpieczony (ur. 17 czerwca 1958 r.) w dniu 29 lipca 2013 r. złożył wniosek o rentę z tytułu niezdolności do pracy. Organ rentowy decyzją z dnia 24 września 2013 r. przyznał mu rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od 29 sierpnia 2013 r., tj. od zaprzestania pobierania świadczenia rehabilitacyjnego, do 31 maja 2014 r. Następnie w dniu 7 maja 2014 r. ubezpieczony złożył wniosek o ponowne ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, jednak organ rentowy decyzją z dnia 27 czerwca 2014 r. odmówił mu prawa do tego świadczenia. Ubezpieczony odwołał się od powyższej decyzji, lecz postanowieniem Sądu Okręgowego VII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 15 września 2014 r. odwołanie zostało odrzucone.

W dniu 5 marca 2015 r. ubezpieczony złożył do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. kolejny wniosek o rentę z tytułu niezdolności do pracy. Lekarz Orzecznik ZUS orzeczeniem z dnia 27 kwietnia 2015 r. ustalił, iż nie jest on niezdolny do pracy, dlatego decyzją z dnia 19 maja 2015 r. organ rentowy odmówił przyznania mu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. W związku ze zgłoszonym sprzeciwem, sprawa została skierowana do Komisji Lekarskiej ZUS, która orzeczeniem z dnia 8 czerwca 2015 r. również ustaliła u ubezpieczonego brak niezdolności do pracy. Na tej podstawie organ rentowy w dniu 16 czerwca 2015 r. wydał decyzję zaskarżoną w przedmiotowym postępowaniu.

W toku postępowania sądowego był dopuszczony został dowód z opinii biegłych sądowych lekarzy specjalistów kardiologa oraz ortopedy. Biegły sądowy kardiolog stwierdził, iż rozpoznane u ubezpieczonego schorzenia kardiologiczne nie naruszają sprawności organizmu w stopniu uzasadniającym wydanie orzeczenia długotrwałej niezdolności do pracy, zarówno całkowitej jak i częściowej. Również biegły sądowy ortopeda nie stwierdził u niego częściowe, ani całkowitej niezdolności do pracy. Po zaakceptowaniu tych opinii biegłych, Sąd pierwszej instancji nie znalazł podstaw do uznania ubezpieczonego za osobę

niezdolną do pracy i oddalił jego odwołanie od negatywnej decyzji rentowej.

Natomiast Sąd drugiej instancji uznał za konieczne uzupełnienie postępowania dowodowego i dopuścił dowód z opinii łącznej biegłego sądowego kardiologa oraz lekarza medycyny pracy, celem ustalenia, czy ubezpieczony po dniu 31 maja 2014 r. był nadal częściowo lub całkowicie niezdolny do pracy. Biegli ci rozpoznali u badanego niewydolność serca, napadowe migotanie przedsionków - stan po kilkakrotnych kardiowersjach z czasową konwersją do rytmu zatokowego, kardiomiopatię rozstrzeniową w obserwacji, nadciśnienie tętnicze, chorobę zwyrodnieniową kręgosłupa oraz otyłość, konkludując, że ujawnione schorzenia uzasadniają dalsze zaliczenie ubezpieczonego do kategorii częściowo niezdolnych do pracy od maja 2014 r. na okres 5 lat. Organ rentowy nie zgłosił zastrzeżeń do opinii ani nie wnosił o dopuszczenie dowodu z opinii innych biegłych. Dlatego Sąd drugiej instancji zmienił zaskarżony wyrok i przyznał ubezpieczonemu prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od 1 czerwca 2014 r. do 31 maja 2019 r.

W skardze kasacyjnej organ rentowy zarzucił naruszenie art. 129 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2018 r., poz. 1270 ze zm.) przez przyznanie ubezpieczonemu prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od 1 kwietnia 2014 r., podczas gdy wniosek będący podstawą do wydania zaskarżonej decyzji został złożony dopiero 5 marca 2015 r.

Wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jako oczywiście uzasadnionej, a następnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i orzeczenie co do istoty sprawy przez przyznanie skarżącemu prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 1 marca 2015 r. do 31 maja 2019 r. i oddalenie apelacji ubezpieczonego w pozostałym zakresie oraz zasądzenie od na rzecz organu rentowego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna okazała się usprawiedliwiona po ustaleniu, że poprzednie

prawo ubezpieczonego do renty okresowej ustało z dniem 31 maja 2014 r. Wprawdzie ubiegał się on o przedłużenie uprawnień rentowych na dalszy okres, ale jego odwołanie od negatywnej decyzji rentowej z dnia 27 czerwca 2014 r. zostało odrzucone postanowieniem Sądu pierwszej instancji z dnia 15 września 2014 r., VII U (...), z uzasadnieniem uchybienia dyspozycjom art. 477⁹ § 3¹ k.p.c. Ze względu na walor ostateczności tej negatywnej decyzji rentowej z dnia 27 czerwca 2014 r. ubezpieczony w dniu 5 marca 2015 r. złożył kolejny wniosek rentowy załatwiony kolejną negatywną decyzją rentową, zweryfikowaną pozytywnie dla niego zaskarżonym wyrokiem.

Tym niemniej, zgodnie z art. 129 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach, sporne świadczenia z ubezpieczenia społecznego wypłaca się poczynając od dnia powstania tego prawa, jednak nie wcześniej niż od miesiąca, w którym został złożony nowy wniosek rentowy. Skoro taki kolejny (nowy) wniosek został złożony w dniu 5 marca 2015 r., to Sąd drugiej instancji na podstawie dowodu z łącznej opinii biegłych lekarzy sądowych mógł przyznać ubezpieczonemu świadczenie rentowe od 1 marca 2015 r., choćby ustalił, że był on w dalszym ciągu częściowo niezdolny do pracy od 1 czerwca 2014 r. Taki stan rzeczy sprawiał, że kontestowana w skardze kasacyjnej data przyznania dalszych uprawnień rentowych nie została prawidłowo zweryfikowana na gruncie dyspozycji art. 129 ust. 1 ustawy emerytalnej ani skonfrontowana z niezaskarżonym przez ubezpieczonego postanowieniem Sądu pierwszej instancji z dnia 15 września 2014 r., VII U (...). Wymaga to podania przez Sąd drugiej instancji weryfikowalnych podstaw prawnych lub przyczyn i uzasadnienia przyznania ubezpieczonemu renty z tytułu dalszej częściowej niezdolności do pracy już od 1 czerwca 2014 r., zamiast od miesiąca złożenia kolejnego wniosku rentowego z dnia 5 marca 2015 r. (art. 129 ust. 1 *in fine* ustawy o emeryturach i rentach), albo jurysdykcyjnej zmiany zaskarżonej daty przyznania uprawnień rentowych, z uwzględnieniem wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 25 września 2019 r., SK 31/16 (OTK-A 2019, poz. 53). W tym celu Sąd Najwyższy wyrokował jak w sentencji na podstawie art. 398¹⁵ k.p.c.